

Sodišče: Vrhovno sodišče

Oddelek: Upravni oddelek

ECLI: ECLI:SI:VSRS:2007:X.IPS.528.2004

Evidenčna številka: VS19415

Datum odločbe: 29.11.2007

Opravična številka II.stopnje: Sodba UPRS U 523/2002

Področje: INŠPEKCIJSKO NADZORSTVO - VARSTVO POTROŠNIKOV

Institut: ukrep tržnega inšpektorja - reklamacija potrošnika - opravljanje storitev - nepravilna oprava storitve - uničenje ali poškodba blaga - zmanjšanje uporabnosti blaga - plačilo odškodnine v višini drobnoprodajne cene novega proizvoda

Zveza: ZVPot člen 39, 40, 71, 71/1, 71/2, 71/3.

Jedro

Nepopravljive poškodbe, ki so trajno in očitno skazile videz oblačila (temni madeži na sprednjem, izrazito vidnem delu oblačila), namenjenega vsakodnevni rabi, je šteti za uničenje oblačila, saj za nošnjo ni več primerno. Zato je potrebno uporabiti 40. člen ZVPot, ki določa, da mora podjetje ob uničenju proizvoda, ki mu je bil dan v popravilo, vzdrževanje ali dodelavo, potrošniku plačati odškodnino v višini drobnoprodajne cene novega proizvoda. Ker je bilo v postopku ugotovljeno, da je tožnica neupravičeno zavrnila potrošnikovo zahtevo po povrnitvi zneska za plačano blago, obstoj napake pa je bil z zapisnikom o inšpekcijskem pregledu in izvedeniškem mnenjem nedvomno dokazan, so bili izpolnjeni vsi pogoji iz 71. člena ZVPot za izdajo odločbe, s katero je tožena stranka tožnici odredila, naj ugodi potrošnikovi zahtevi.

Izrek

Revizija se zavrne.

Obrazložitev

Z izpodbijano sodbo je sodišče prve stopnje na podlagi 1. odstavka 59. člena Zakona o upravnem sporu (Ur. l. RS, št. 50/97 in 70/2000 - ZUS) zavrnilo tožbo tožnice zoper odločbo tožene stranke z dne 14.02.2002. Z

navedeno odločbo je tožena stranka zavrnila pritožbo tožnice zoper odločbo inšpektorja Tržnega inšpektorata RS z dne 26.10.2001, s katero je tožnici kot samostojni podjetnici naložil, da mora potrošnici A.A. na podlagi njene upravičene reklamacije plačati odškodnino v višini drobnoprodajne cene novega izdelka, ki znaša 40.990,00 SIT po računu z dne 12.12.2000, in povrniti stroške laboratorijske analize neodvisne institucije Naravoslovnotehnične fakultete, Oddelka za tekstilstvo, v višini 23.205,00 SIT po računu z dne 22.10.2001. Tožena stranka v svoji odločbi navaja, da je potrošnica v mesecu januarju 2001 dala v čiščenje žensko jakno, da z nje strokovno odstranijo sledi kemičnega svinčnika. Ob prevzemu je ugotovila, da je bilo čiščenje neuspešno. Storitve čiščenja je reklamirala, vendar je tožnica reklamacijo zavrnila z obrazložitvijo, da so jakno očistili skladno s simboli vzdrževanja, ki so navedeni na izdelku in da je proizvajalec navedel napačne oznake o dovoljenih načinih čiščenja. Tožnica je izjavila, da ni kriva za nastanek napake na blagu, ker je izdelek očistila skladno z znaki vzdrževanja in svojimi izkušnjami s podobnimi izdelki. Med strankama je prišlo do spora o obstoju napake in tožnica se ni izjasnila, ali naj se reklamacija stranke reši na podlagi laboratorijske analize neodvisne institucije, čeprav ji je bila ta možnost dana. Potrošnica je nato sama dala reklamirani izdelek v laboratorijsko analizo in založila sredstva zanjo. Iz laboratorijskega poročila o analizi jakne izhaja, da simboli vzdrževanja, ki so izrisani na vsiti oznaki analizirane ženske jakne, ustrezajo materialu. Nastale poškodbe na površini jakne so najverjetneje posledica kombiniranega delovanja mehanskega drgnjenja in topila pri odstranjevanju madežev, na katerega poliuretanski nanos materiala ni obstojen. V zvezi s pritožbeno navedbo tožnice, da izdelek ni bil ne izgubljen in ne uničen in da tudi ni zmanjšana njegova uporabnost, tožena stranka navaja, da je bila obravnavana jakna po opravljeni storitvi tako poškodovana, da je bila bistveno zmanjšana njena uporabnost, hkrati pa ugotavlja, da ni bilo mogoče zagotoviti odprave poškodbe obravnavanega izdelka, tožnica pa za to tudi ni pokazala nobenega interesa. Organ prve stopnje je tako pravilno ravnal na podlagi 40. in 71. člena Zakona o varstvu potrošnikov (Ur. l. RS, št. 20/98 - ZVPot).

Sodišče prve stopnje ugotavlja, da iz upravnih spisov in navedb v tožbi izhaja, da med strankama ni sporno, da je prizadeta stranka v kemično čistilnico tožnice prinesla svojo jakno zaradi madežev kemičnega svinčnika. Nadalje ugotovi, da s tožbo tožnica ponavlja svoje pritožbene navedbe, zato se skladno z 2. odstavkom 67. člena Zakona o upravnem sporu (Ur. l. RS, št. 50/97 s popravki - ZUS) sklicuje na navedbe, ki jih je tožena stranka navedla v izpodbijani odločbi. Dodatno pojasni, da tožnica niti v upravnem postopku niti s tožbo ni predlagala nobenih konkretnih dokazov, listin ali izvedeniških mnenj, ki bi kakorkoli lahko vplivali na drugačno odločitev ali izpodbijala ugotovitve Naravoslovne fakultete, Oddelka za tekstilstvo. Tožena stranka je pravilno ugotovila, da je jakna zaradi poškodb na izrazito vidnem sprednjem delu oblačila, ki jih ni mogoče sanirati, bila po opravljeni storitvi toliko poškodovana, da je bistveno zmanjšana njena uporabnost in zato oblačilo ni več primerno za nošenje. Temu pritrjuje tudi prizadeta stranka s svojim odgovorom na tožbo. Skladno z navedenim je pravilna uporaba 40. člena ZVPot in ker je bila jakna oziroma plašč - blago, med storitvijo uničen, je pravilna tudi uporaba 71/1 člena ZVPot.

Tožnica je vložila pritožbo zaradi bistvene kršitve določb postopka v upravnem sporu, nepravilne uporabe materialnega prava in zmotne ter nepopolne ugotovitve dejanskega stanja. V pritožbi navaja, da je bil plašč poškodovan že pred čiščenjem, saj so bili na njem madeži kemičnega svinčnika. Tožnica je poskušala madeže očistiti skladno z navodili proizvajalca za vzdrževanje in po pravilih stroke, vendar je bilo prvo čiščenje neuspešno. Plašča tekom čiščenja ni uničila, saj gre zgolj za estetsko poškodbo, ki v ničemer ne zmanjšuje njegove uporabnosti, ki je v tem, da ščiti pred mrazom. Tudi uporabljeno izvedensko mnenje navaja, da gre v konkretnem primeru za poškodbe in ne uničenje plašča. Ker plašč ni bil ne uničen ne izgubljen, uporaba 40. člena ZVPot ne pride v poštev, s čimer je bila zagrešena zmotna uporaba materialnega prava. Pravilna bi bila uporaba 38. člena ZVPot, po kateri bi lahko potrošnica od tožnice zahtevala le povrnitev denarja za opravljeno storitev ali ponovno opravo storitve ter eventualno odškodnino zaradi

zmanjšane vrednosti plašča. Nadalje bi moral za pravilno uporabo 71. člena ZVPot organ prve stopnje izdati odločbo le, če je jasno in nedvoumno izkazano, da je bila storitev napačno opravljena. Tega tožena stranka ni storila, saj izvedensko mnenje ne dokazuje, da je tožnica zavestno ravnala v nasprotju s pravili stroke in navodili proizvajalca na proizvodu. Še več, mnenje uporabi izraz "najverjetneje", kar ne zadostuje merilu "gotovosti", ki se zahteva v 71. členu, zato je tudi v tem primeru podana napačna uporaba materialnega prava. Ponavlja navedbe iz tožbe, da ji je bilo izvedensko mnenje vročeno šele z odločbo prve stopnje, s čimer ji je bila onemogočena temeljna procesna pravica do izjasnitve o navedbah in dokazih nasprotne stranke. Nadalje je sodišče prve stopnje odločalo na nejavni seji, kar je v nasprotju z določbami 2. odstavka 50. člena ZUS, saj je tožnica v tožbi zatrjevala napačno in nepopolno ugotovitev dejanskega stanja, sodišče pa si samega predmeta spora (plašča) sploh ni ogledalo, svoje ugotovitve o neuporabnosti plašča pa je oprlo zgolj na nedokazane trditve tožene stranke. S tem je sodišče kršilo postopkovne določbe ZUS, ker bi moralo v pripravljalnem postopku strankam naložiti, da manjkajoča dejstva in dokaze predložijo, iz tega razloga pa tudi ne bi smelo odločati na seji.

Odgovor na pritožbo je vložila A.A., kot stranka z interesom v tem upravnem sporu. V njem zatrjuje, da so ravno oblačila dobrina, pri kateri je izgled izrednega, pogosto celo poglobitnega pomena. Odnos posameznika in družbe do raztrganih, umazanih in omadeževanih oblačil je intenzivno negativen, zato je uporaba takšnih oblačil iz socialno etičnih razlogov neprimerna. Stvar, ki je tako poškodovana, da ni več primerna za uporabo, pa šteje za uničeno. Nadalje je za nastop tožničine odškodninske odgovornosti dovolj njena malomarnost in ne zavestno ravnanje ali naklep, pri čemer je potrebno upoštevati ravnanje dobrega strokovnjaka, ker je šlo za opravljanje strokovnih storitev. Tožnica besedo "najverjetneje" trga iz konteksta izvedeniškega mnenja, saj ni naloga izvedenca, da presoja, kaj se šteje za dokazano in kaj ne, pač pa poda samo mnenje in obrazložen izvid.

S 01.01.2007 je začel veljati ZUS-1. Ta je v 107. členu določil, da vrhovno sodišče vse obstoječe zadeve obravnava po ZUS-1 (1. odstavek) ter da se obstoječe pritožbe glede na kriterije, določene v 2. odstavku 107. člena ZUS-1, obravnavajo kot pritožbe ali pa kot revizije. V tem sporu obravnavana pritožba ne izpolnjuje pogojev za pritožbo po 2. odstavku 107. člena ZUS-1, zato jo vrhovno sodišče v skladu z navedeno določbo ZUS-1 obravnava kot revizijo. Glede na določbo 2. odstavka 107. člena ZUS-1 pa je postala prvostopna sodba s 01.01.2007 pravnomočna.

Revizijo je po 85. členu ZUS-1 dopustno vložiti le zaradi bistvene kršitve določb postopka v upravnem sporu iz 2. in 3. odstavka 75. člena ZUS-1 oziroma zaradi zmotne uporabe materialnega prava (1. odstavek), ni pa je dopustno vložiti zaradi zmotne ali nepopolne ugotovitve dejanskega stanja (2. odstavek). V 86. členu ZUS-1 je določeno, da vrhovno sodišče preizkusi izpodbijano sodbo samo v tistem delu, v katerem se izpodbija z revizijo, in v mejah razlogov, ki so v njej navedeni, pri čemer po uradni dolžnosti pazi na pravilno uporabo materialnega prava.

Glede na navedeno določbo 2. odstavka 85. člena ZUS-1 vrhovno sodišče uveljavljanega ugovora o nepopolni oziroma nepravilni ugotovitvi dejanskega stanja ni presojalo.

Revizijski razlog zmotne uporabe materialnega prava ni podan.

Prvostopenjsko sodišče in tožena stranka sta pravilno uporabila določbe ZVPot. Ta v prvem odstavku 71. člena pooblašča pristojni tržni inšpektorat, da v primeru, če podjetje neupravičeno zavrne potrošnikovo zahtevo, naj mu blago z napako zamenja z novim blagom ali naj mu vrne znesek za plačano blago ali naj odpravi napako na blagu, na potrošnikov predlog izda odločbo, s katero podjetju odredi, naj ugotovi zahtevo. Iz

drugega odstavka 71. člena ZVPot izhaja, da se takšno odločbo lahko izda le, če med strankama ni spora o obstoju napake ali če potrošnik predloži mnenje sodnega izvedenca, ali če je napaka na drug način nedvomno dokazana, pri čemer se navedene določbe smiselno uporabljajo tudi za opravljanje storitev (3. odstavek 71. člena). Ker je bilo v postopku ugotovljeno, da je tožnica neupravičeno zavrnila potrošnikovo zahtevo po povrnitvi zneska za plačano blago, obstoj napake pa je bil z zapisnikom o inšpekcijskem pregledu in izvedeniškem mnenjem nedvomno dokazan, so bili izpolnjeni vsi pogoji iz 71. člena ZVPot za izdajo odločbe, s katero je tožena stranka tožnici odredila, naj ugotovi potrošnikovi zahtevi.

Vrhovno sodišče zavrača tožničine navedbe, da bi bilo potrebno namesto 40. člena ZVPot uporabiti 38. člen (nepravilna oprava storitve). V postopku je bilo namreč ugotovljeno, da je nepopravljive poškodbe, ki so trajno in očitno skazile videz oblačila (temni madeži na sprednjem, izrazito vidnem delu oblačila), namenjenega vsakodnevni rabi, šteti za uničenje oblačila, saj za nošnjo ni več primerno, zato se vrhovno sodišče strinja z razlogovanjem tožene stranke in prvostopnega sodišča, da je v konkretnem primeru potrebno uporabiti 40. člen ZVPot, ki določa, da mora podjetje ob uničenju proizvoda, ki mu je bil dan v popravilo, vzdrževanje ali dodelavo, potrošniku plačati odškodnino v višini drobnoprodajne cene novega proizvoda.

Revizijski razlog bistvenih kršitev določb postopka v upravnem sporu ni podan.

Neutemeljen je pritožbeni očitke, da je sodišče prve stopnje kršilo določbe postopka v upravnem sporu s tem, ko ni opravilo glavne obravnave. Sodišče prve stopnje je odločilo na podlagi dejanskega stanja, ugotovljenega v upravnem postopku. Sodišče lahko odloči brez glavne obravnave, če v pripravljalnem postopku ugotovi, da je bilo dejansko stanje v postopku za izdajo upravnega akta popolno in pravilno ugotovljeno ali pa to ni sporno, stranke pa v tožbi ali v odgovoru na tožbo glavne obravnave niso zahtevale (2. odstavek 50. člena ZUS). V predmetni zadevi tožnica v tožbi ni zahtevala oprave glavne obravnave niti ni predlagala novih dejstev ali dokazov, ki bi vplivali na ugotovljeno dejansko stanje, tožena stranka pa odgovora sploh ni vložila. Prvostopno sodišče zato s tem, ko ni opravilo glavne obravnave, ni bistveno kršilo pravil postopka v upravnem sporu.

Kot neutemeljene vrhovno sodišče zavrača tudi navedbe tožnice, da ji je bila kršena pravica do kontradiktornosti, ker ji je bilo izvedeniško mnenje vročeno šele s prvostopno odločbo. Upravni organ in prvostopenjsko sodišče sta pravilno uporabila 2. odstavek 248. člena ZUP, pravilnost takšne odločitve pa je posredno priznala tudi tožnica sama, saj se v pritožbi v dokazne namene sklicuje ravno na (sporno) izvedeniško mnenje, za katerega izrecno ugotavlja, da je podano v njeno korist.

Ker revizijski razlogi niso podani, je Vrhovno sodišče Republike Slovenije v skladu z 92. členom ZUS-1 revizijo zavrnilo kot neutemeljeno.

Datum zadnje spremembe: 22.08.2009